

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ KADIN MÜCADELESİNİN KAZANIMIDIR, VAZGEÇMİYORUZ!

Merhaba Sevgili Kadınlar,

Biliyoruz ki; kadınların büyük mücadele ve bedellerle elde ettiği bütün kazanımlar, siyasal iktidar tarafından sistematik olarak saldırıya uğruyor.

Bu kazanımların en önemlilerinden biri olan İstanbul Sözleşmesi de son yıllarda sürekli hedefe konuldu, fakat kadınların güçlü karşı koyuşları sayesinde Sözleşmenin kaldırılma girişimlerinden her seferinde geri adım atılmak zorunda kalındı.

Ancak, 20 Mart 2021 tarihinde gece saat 02:00'da yayımlanan bir Cumhurbaşkanı Kararıyla, Sözleşmenin feshedildiğini öğrenmiş olduk. TBMM'de onaylanan uluslararası bir sözleşmenin TBMM devre dışı bırakılarak, yangından mal kaçıırıcasına wapar topar bir kişinin kararı ile feshedilmek istenmesi, keyfilik ve hukuksuzluk en bariz göstergelerinden birisidir.

Bununla birlikte; kadın katliamı boyutuna varan kadına yönelik şiddetin önlenmesinde en önemli ve tek hukuksal dayanağın kaldırılması girişimi, kadın düşmanlığının geldiği boyutu açıkça gösteriyor.

BÜRO EMEKÇİLERİ
SENDİKASI

İstanbul Sözleşmesi Kadınların Güvencesidir!

- ▶ Binlerce yıllık erkek egemen sistemin kadın üzerinde geliştirdiği tahakkümün bir aracı olarak şiddet, günümüzde kapitalizmle ve mevcut iktidarlara olan sıkı işbirliğinin sonucu olarak tüm dünyada artarak devam ediyor. Kadının yeniden üretim rollerini (ev ve bakım işleri) artırmayı hedefleyen yeni emek rejiminin tesisinde ve kadın özgürlük mücadelesinin yükselişinin durdurulmak istenmesinde şiddet önemli bir rol oynuyor. Ülkemizde de sosyo-ekonomik durumu, dini, dili, etnik kökeni vs. fark etmeksizin günde en az iki kadın, genellikle en yakınındaki (sevgili, eş, eski eş, baba, oğul vb.) erkekler tarafından katlediliyor, milyonlarca kadın da sıradanlaşan; ekonomik, psikolojik, cinsel, fiziksel gibi türlü türlü erkek şiddetinin tehdidi altında yaşamını sürdürmeye çalışıyor.
- ▶ Önlem geliştirmekle sorumlu olan siyasal iktidar, yıllardır siyasal İslamcılığı da düstur edinerek cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren söylem ve politikalar geliştiriyor. Kadın erkek eşitsizliğini açıkça fitrata bağlıyor, kadını yalnızca aileyle, evle, kocayla, annelikle tanımlıyor. Militarizm ve ekonomik kriz gibi etkenlerin de kadına yönelik erkek şiddetinin artmasında etkisi büyük oluyor.
- ▶ Öte yandan, kadınlara şiddet uygulayan, kadınları katleden erkekler için cezasızlık özel bir politika olarak uygulanıyor. Şiddet mağdurlarının kolluk güçlerine ve yargıya yaptıkları başvurular sonuç vermiyor, gerekli önlemler alınmıyor. Kırıkkale’de eski eşi Fedai Baran tarafından defalarca bıçaklanarak 10 yaşındaki kızının gözleri önünde “ölmek istemiyorum” haykırılarıyla katledilen Emine Bulut’un, öldürülmeden yalnızca yarım saat önce karakola şikayette bulunduğu ama hiçbir önlemin alınmadığı gerçeği bunun en somut örneğidir.
- ▶ Şiddetin faileri ya cezasız kalıyor ya da kısa sürede serbest bırakılıyor, şiddete uğrayan kadınlar ise suçlanıyor, itibarsızlaştırılıyor. Erkekler açıkça cesaretlendiriliyor.
- ▶ Şüpheli ölümler ve intiharlar dışında, yalnızca basına yansıdığı ve kadın örgütlerinin takip ve tespit edebildiği kadarıyla 2020 yılında en az 284 kadın erkekler tarafından öldürüldü. Bu rakam, geçtiğimiz Ocak ayında 22, Şubat ayında 33’tü.
- ▶ Adalet Bakanlığının verilerine göre 2019 yılında 41 bin 363 koruma başvurusu reddedildi.
- ▶ Fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kaldığı halde kurumsal başvuruda bulunan kadın oranı % 11.
- ▶ Yılda ortalama 8 bin çocuk cinsel istismara uğruyor.
- ▶ LGBTİ+lara yönelik ayrımcılık, şiddet, nefret cinayetleri de aynı temelde gün geçtikçe artış gösteriyor. Transgender Europe’ın (TGEU) 2008’den bu yana yürüttüğü trans cinayetleri izleme projesi verilerine göre Türkiye dünyada en fazla trans cinayeti işlenen ülkelerden biri.
- ▶ Son 10 yılda 18 yaşından küçük evlendirilen kız çocuğu sayısı yaklaşık 400 bin.
- ▶ En az 399 olması gereken sığınma evi sayısı sadece 145.
- ▶ Kayyum atanan belediyeler bünyesinde şiddete uğrayan kadınlar için açılmış kurumlar tek tek kapatıldı. Sığınma isteyen kadınların kişisel bilgileri, davetiye çıkarıncasına üçüncü taraflarla paylaşıldı.
- ▶ Şiddete maruz kalanların başvuru yapabileceği 7/24 hizmet verecek bir iletişim hattı bulunmuyor.
- ▶ Eşitlik, özgürlük ve her türlü şiddete karşı mücadele yürüten kadınlara, kadın kurumlarına ve örgütlerine baskılar artıyor.

Kararı Kabul Etmiyoruz! İstanbul Sözleşmesinden Vazgeçmiyoruz!

Eğer kadın mücadelesi, kadın kazanımları ve tam olarak uygulanmamasına rağmen İstanbul Sözleşmesi olmasaydı, şüphesiz ki yukarıda yalnızca bir kısmını ele alabildiğimiz tablonun vahşeti çok daha büyük olacaktı.

İstanbul Sözleşmesi, 11 Mayıs 2011 tarihinde imzaya açılan açık adıyla “Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi”dir. Kadına, çocuklara, LGBTİ+lara yönelik her türlü şiddete karşı önleyici, koruyucu hükümler içeren ve mekanizmalar tarif eden sözleşmenin imzacı ülkeler için hukuki bağlayıcılığı vardır. Türkiye Sözleşmeyi ilk imzalayan ülkedir. TBMM’de tüm partilerin desteği ile de uygun bulunan Sözleşme bugüne kadar 46 ülke tarafından imzalandı.

Sözleşme, imzacı devletleri cinsiyet temelli gerçekleşen şiddeti önlemek, şiddete maruz kalanları korumak, şiddet uygulayanları adaletin önüne çıkarmak ve cezalandırmak ile şiddetle mücadele için politikalar geliştirmekle yükümlü

kılıyor. Kadına yönelik şiddet, ev içi şiddet ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti açıkça tanımlayan Sözleşme, psikolojik, cinsel, fiziksel vb. şiddeti, zorla evlendirmeyi, kadın sünnetini, zorla kısırlaştırmayı yasaklıyor. Bu kadar hayati öneme sahip sözkonusu sözleşme hükümleri ve Sözleşme gereğince çıkarılan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun yıllardır etkin uygulanırsa idi katledilen kadınların çoğu yaşıyor olacaktı.

Siyasal iktidarlar bugün var yarın yok, birisi gelir ötekisi gider. Hiçbir düzenlemeyi toplumun rızası olmadan yapamayacakları gibi, bire bir kadınların can güvenliğini ilgilendiren bir konuda, sırf cinsiyetçi ideolojilerini pekiştirmek için keyfi karar da alamazlar. Yaşamlarımız kimsenin keyfiyetine bağlı olamayacak kadar değerlidir. Erkek şiddetine maruz kalmak istemiyoruz! Ölmek istemiyoruz! Tekrar ediyoruz; İstanbul Sözleşmesinin feshedilme kararını kabul etmiyoruz. Bu temelde alanlarda olmaya her türlü mücadelemizi sürdürmeye devam edeceğiz.

İstanbul Sözleşmesinin Feshini Sevinçle Karşılamanın AKP'nin Memur-Sen'i Yine Şaşırtmadı!

Memur-Sen Kadın Komisyonu, uzun zamandır çağrı yaptıkları İstanbul Sözleşmesinin feshinden büyük bir sevinç duyduğunu ilan ederek Cumhurbaşkanına teşekkürlerini ilettiler.

Bugüne dek, siyasal iktidarın çıkarlarını kamu emekçilerinin çıkarlarına tercih eden, TİS masalarında kamu emekçileri lehine tek bir kazanım elde etmeyen Memur-Sen yine şaşırtmadı. Her geçen gün yandaşlıkta seviyeyi artıran Memur-Sen, bir büyük vebalin ve sorumluluğun daha altına girdi. Yaptıkları açıklamada, İstanbul Sözleşmesinin feshini meşrulaştırma adına Sözleşme içeriği çarpıtılmış, yalan-yanlış bilgilerle Sözleşmeye sahip çıkanlar hedefe koyulmuş. Şiddetin, tacizin, tecavüzün, cinayetin sözkonusu olduğu böylesi bir meselede, hiç çekinmeden en az sözleşmeyi feshedenler kadar sorumluluğu ve vebali coşkuyla üstlendikleri görülüyor. Kadın düşmanı ideolojilerini bu kez daha aleni bir şekilde ortaya koymuş oldular.

Memur-Sen'in sevinçle karşıladığı; erkeklerin kadınlara daha rahat şiddet uygulayabilmesinin, tacizi-tecavüzü sürdürülmesinin, cinsiyet temelli ayrımcılığın derinleşmesinin, daha çok kadının öldürülebilmesinin önünün açılmasıdır.

Memur-Sen Kadın Komisyonu İstanbul Sözleşmesinin feshi yetmez diyor açıklamasında, hatta ve hatta 6284 sayılı yasanın ilga edilmesi ya da din-kültür-geleneğe uygun olarak, erkeği ve aileyi önceleyen biçimde yeniden yapılandırılması için de çağrı yapıyor.

“Sözleşmenin feshi aileye verilen değerlerin göstergesidir” başlığıyla yapılan açıklamada, erkek egemen sistemin ve siyasal İslamın değerleri toplumsal değerler olarak kutsanıyor ve sözleşmenin bu değerler için risk taşıdığı iddia ediliyor. Oysa, İstanbul Sözleşmesi aileye dair tek bir tanım içermiyor. Kadına, çocuğa, LGBTİ+lara yönelik ayrımcılığı ve şiddeti önleyen bir sözleşme ve yasa, ancak ve ancak erkek egemen zihniyeti riske edebilir. Bir kadın komisyonunun erkek egemenliğine, erkek egemen değerlere sahip çıkmasının izah edilir hiçbir yanı yoktur. Zira, Memur-Sen Kadın Komisyonunun sahip çıktığı gelenekler ve çarpıtılmış dini normlar tam da kadına, çocuğa, LGBTİ+lara yönelik ayrımcılığın, şiddetin dayanaklarıdır.

Erkek egemen zihniyetin oluşturduğu toplumsal normlar -ki bu toplumsal cinsiyet normlarını da içeriyor- çocuk yaşta kız çocuklarının evlendirilmesini, kadının erkeğin namusu, erkeğin kadının sahibi kabul edilmesini uygun buluyor. Aileyi, erkeğe sınırsız bir iktidar alanı olarak sunuyor. Babayı reis, kadını ise köle ve erkeğin mülkü olarak kabul ediyor.

Açıklamada bahsi geçen ve gerçekte erkek egemen sistemin tesis etmiş olduğu toplumsal değerler; yasak, günah, ayıp cenderesine sıkıştırılan, şiddetin hedefi haline getirilen kadının sınırsız sömürsünün, emeğinin değersizleştirilmesinin bir aracı olarak kullanılıyor.

Tekrar altını çiziyoruz; Sözleşme temel olarak hiç kimsenin cinsiyetinden dolayı şiddete uğramamasını garanti altına alıyor. Memur-Sen Kadın Komisyonunun çarpıttığı gibi İstanbul Sözleşmesi aileyi ortadan kaldıran hiçbir sebep içermiyor. Kaldı ki, kadının erkek şiddetinden kurtulma çabası, köle olmayı reddetmesi, özgür ve eşit olma isteği de aileyi ortadan kaldırma sebebi olarak gösterilemez.

Kadınların mücadelesi de, cinsiyetin bir eşitsizlik nedeni olmayacağını ileri sürerek evlilik ve aile dahil tüm ilişki biçimlerinde ve kurumlarda kimsenin kimseyi ezmediği, yok saymadığı, şiddetsiz, eşit ve özgür yaşamayı amaçlıyor.

Herkesi İstanbul Sözleşmesi'ne Sahip Çıkmaya Çağırıyoruz!

Hiç kimsenin sınıf, din, etnisite, dilde olması gerektiği gibi cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim nedeniyle de ayrımcılığa, ötekileştirmeye maruz kalmadığı; evde, ailede, sokakta, işyerlerinde, sendikalarda, yani yaşamın her alanında eşit, özgür ve şiddetsiz bir yaşamı savunuyoruz. Savunumuzun mücadelesini de kararlılıkla sürdürüyoruz. Bu temelde de İstanbul Sözleşmesini savunmaktan, Sözleşmenin ve 6284 sayılı yasanın etkin uygulanması ısrarımızdan vazgeçmiyoruz.

İstanbul Sözleşmesi ile İlgili Doğru ve Yanlışlar

Yanlış: Sözleşme toplumu cinsiyetsizleştiriyor.

Doğru: Sözleşme cinsiyetin herhangi bir şiddetin gerekçesi olmasını yasaklıyor.

Yanlış: Toplumun büyük çoğunluğu sözleşmeden rahatsız.

Doğru: 2020 yılının Temmuz ayında Metropoll araştırma şirketinin yaptığı araştırma sonucuna göre, propaganda yapma eşitsizliğine ve baskılara rağmen, Sözleşmeye sahip çıkanların oranı % 63, Sözleşmeden çekilmek gerektiğini savunanların oranı ise yalnızca % 17.

Yanlış: Sözleşme gereğince yalnızca kadının beyanı esas alınarak erkekler hapse atılıyor. Erkekler evden atılıyor, yuvalar yıkılıyor.

Doğru: Sözleşmeye göre kadın beyanıyla verilen tek karar tedbir kararıdır. Bu tedbir kararı da, şiddete uğrayan kadın ve çocukların mağdur edilmemesi için geçici maddi yardım yapılması, kalacak yer sağlanması, şiddet uygulayan veya şiddet uygulamakla tehdit eden erkeğin evden uzaklaştırılması gibi önlemleri içeriyor.

Yanlış: Kadına yönelik şiddet sözleşme nedeniyle arttı.

Doğru: İstanbul Sözleşmesinin yürürlüğe girdiği 2014 yılından 5 yıl önce dönemin Adalet Bakanı, 2002'den 2009'a kadar kadın cinayetlerinin % 1400 arttığını açıkladı.

Yanlış: Sözleşme dış güçler tarafından hazırlanmıştır.

Doğru: Sözleşmeyi hazırlayan 8 kişilik komitede Türkiyeli bir akademisyen de yer alırken, tüm kadın STK'ları, örgütleri sürece dahil oldu. Sözleşme dönemin C. Başkanı Abdullah Gül, Başbakanı R.T Erdoğan, Dışişleri Bakanı A. Davutoğlu tarafından imzalandı ve TBMM'de tüm partilerin onayıyla uygun bulundu.

Yanlış: Sözleşme kadına süresiz nafaka hakkı veriyor, erkekleri mağdur ediyor.

Doğru: Sözleşmede nafaka ile ilgili herhangi madde bulunmuyor. Yoksulluk nafakası Medeni Kanununun 175 inci maddesiyle düzenlenmiştir. Erkekler tarafından da talep edilebilen bir hak olan yoksulluk nafakasının miktarı da yalnızca aylık 370 TL'dir.

Yanlış: Sözleşme boşanmaları artırdı.

Doğru: TÜİK'in 2001-2019 arası evlilik ve boşanma istatistikleri sözleşmeden bağımsız bir gidişat olduğunu açıkça gösteriyor.

Yanlış: Sözleşme eşcinselliği teşvik ediyor.

Doğru: Sözleşme cinsiyeti, cinsel yönelimi nedeniyle hiç kimsenin ayrımcılığa ve şiddete uğramamasını, şiddet mağdurunun haklarının korunmasını amaçlıyor.

Yanlış: Sözleşme geleneksel aile yapısını bozuyor.

Doğru: Sözleşmede aile tanımına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmuyor. Ev içi şiddeti önleme ve mağduru koruma için kurulacak mekanizmalardan ve çıkarılacak yasalardan evli olsun olmasın hane içindeki herkesin yararlanmasını içeriyor.